

רע"פ 1068/13 - יזמרו מלסה נ' מדינת ישראל

רע"פ 1068/13 - יזמרו מלסה נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 1068/13

יזמרו מלסה

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט העליון

[20.02.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, מיום 9.1.2013, בעפ"ג 22603-09-12, אשר ניתן על ידי כב' השופטים י' אלון - נשיא, י' צלקובניק, ו-י' רז-לוי בשם המבקש - עו"ד נעם אליגון

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי בבאר-שבע, אשר ניתן על-ידי כב' השופטים י' אלון - נשיא; י' צלקובניק; ו-י' רז-לוי, בעפ"ג 22603-09-12, מיום 9.1.2013, שבמסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על גזר הדין של בית-משפט השלום בבאר-שבע, מיום 26.7.2012, אשר ניתן על-ידי כב' השופטת ש' חביב, בת"פ 15332-02-10, אליו צורפו גם ת"פ 1927/09 ות"פ 4489/09.

רקע והליכים קודמים

כתב האישום

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בגין חמישה אישומים (להלן: כתב האישום העיקרי). במסגרת האישום הראשון יוחסה למבקש עבירה של הסגת גבול כדי לעבור עבירה, לפי סעיף 447(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). במסגרת יתר ארבעת האישומים יוחסו למבקש עבירות של התפרצות למקום מגורים או תפילה, לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין; ועבירות של גניבה, לפי סעיף 383, בקשר עם סעיף 384 לחוק העונשין. 3. מעובדות האישום הראשון שבכתב האישום העיקרי עולה, כי ביום 31.1.2010, בין השעות 11:00-13:00, נכנס המבקש לדירה ברחוב ברק 34 בבאר-שבע, דרך חלון השירותים, וזאת בכוונה לגנוב רכוש מתוך אותה דירה. מעובדות יתר ארבעת האישומים שבכתב האישום העיקרי עולה, כי בתקופה שבין 4.1.2010 ועד 3.2.2010, התפרץ המבקש, למספר דירות בבאר-שבע, ונטל ונשא מהן, מחשבים ניידים, תכשיטים רבים ותיק, ללא הסכמת בעליהם ובמטרה לשלול את הרכוש מן הבעלים שלילת קבע.

במסגרת הסדר הטיעון הוסכם בין הצדדים, כי המבקש יצרף לכתב האישום העיקרי שני כתבי אישום מתוקנים נוספים, אשר עמדו נגדו בבית-משפט השלום בבאר-שבע, ויודה גם בהם. בכתב האישום הראשון מבין השניים (ת.פ. 1927/09, (להלן: כתב האישום השני)) נטען, כי ביום 10.5.2009, תצפת המבקש על דירה בבאר-שבע במטרה לאפשר לשותפו לאותו כתב אישום, להיכנס אל הדירה, דרך חלון המרפסת, וליטול מתוכה קופסת תכשיטים, ללא הסכמת הבעלים ובמטרה לשלול אותם מן הבעלים שלילת קבע. בגין מעשים אלו יוחסה למבקש עבירה של התפרצות למקום מגורים או תפילה, לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין; ועבירה של גניבה, לפי סעיף 383, בקשר עם סעיף 384 לחוק העונשין. בכתב האישום השני מבין שהשניים (ת.פ. 4489/09 (להלן: כתב האישום השלישי)) נטען, כי ביום 21.12.2009, נתפס המבקש לאחר שנכנס למעבדת שיניים בבאר-שבע, כאשר הוא אוזח בפנקס המחאות ובחותמת של בית-העסק. בגין מעשים אלו יוחסה למבקש עבירה של הסגת גבול, לפי סעיף 447(א)(1) לחוק העונשין; ועבירה של ניסיון גניבה לפי סעיף 383, בקשר עם סעיף 384 וסעיף 25 לחוק העונשין.

עוד הוסכם בין הצדדים, כי בטרם יגזור בית-המשפט את עונשו, יישלח המבקש אל שירות המבחן לצורך הכנת תסקיר מבחן בעניינו. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין עונשו של המבקש.

הדיון בבית-משפט השלום ביום 9.3.2011, קיבל בית-משפט השלום את הסדר הטיעון, והרשיע את המבקש, על יסוד הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בשלושת כתבי האישום המתוקנים. ביום 17.3.2011, הורה בית-המשפט, בהתאם להסדר הטיעון, על עריכת תסקיר מבחן בעניינו של המבקש.

ביום 4.12.2011, הוגש תסקיר מבחן בעניינו של המבקש שבמסגרתו ציין שירות המבחן, כי המבקש התקשה להתייחס למעורבותו בעבירות שיוחסו לו, נטה שלא לקבל אחריות מלאה על מעשיו, ותלה את הסיבות לביצוע המעשים בעיקר בגורמים חיצוניים לו. בהמשך, ציין שירות המבחן, כי חרף השתתפותו בקבוצה טיפולית, לא הגיע המבקש ל-5 מתוך 13 מפגשים שאליהם זומן, ולא שיתף פעולה או לקח חלק פעיל במפגשים שאליהם הגיע. בשל התנהלות זו, הופסקה השתתפותו של המבקש בהליך הטיפול. על-יסוד דברים אלה סבר שירות המבחן, כי אין מקום לשלב את המבקש בהליך טיפולי, אך נמנע מלבוא בהמלצה עונשית בעניינו של המבקש.

ביום 13.12.2011, קבע בית-משפט השלום, כי חרף האמור בתסקיר המבחן, "לפנים משורת הדין ניתנת ל[מבקש] הזדמנות אחרונה להשתלב בהליך טיפולי ולהביע נכונות טיפולית אל מול שירות המבחן [...]". על יסוד החלטה זו, הורה בית-המשפט על עריכת תסקיר משלים בעניינו של המבקש.

ביום 13.2.2012, הוגש לבית-משפט השלום תסקיר משלים בעניינו של המבקש, שבמסגרתו נאמר, כי המבקש לא הגיע לבדיקות השתן שאליהן הוזמן וכי הלה ציין בפני שירות המבחן, כי הסיבה העיקרית להשתתפותו בהליך הטיפולי היא רצונו להשפיע על תוצאות ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. חרף האמור לעיל, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה עונשית בעניינו של המבקש, וסבר כי יש מקום לשלבו במסגרת טיפולית.

ביום 16.4.2012, הוגש לבית-משפט השלום, תסקיר מבחן נוסף, אשר בו ציין שירות המבחן, כי לאחר שבדיקות השתן שמסר המבקש נמצאו נקיות משרידי סם, הוא שולב בקבוצה טיפולית, אשר בה לקח חלק פעיל והקפיד להגיע למפגשיה. יחד עם זאת, חזר המבקש בפני שירות המבחן וטען, כי המוטיבציה העיקרית להשתתפותו בהליך הטיפולי, נובעת מרצונו להשפיע על תוצאות ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו, ואף ציין כי היה מעדיף לרצות עונש של מאסר בפועל, על פני הליך טיפולי ארוך טווח. לאור האמור לעיל, המליץ שירות המבחן על דחיית הדיון בעניינו של המבקש בחודשיים, וזאת במטרה למצות את ניסיונות שילובו בהליך טיפולי. יחד עם זאת, המליץ שירות המבחן, כי במידה שיסרב המבקש להמשיך קשר טיפולי, יושת עליו עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, לצד עונש מאסר מותנה.

לנוכח הדברים האלה, הורה בית-משפט השלום על דחיית הדיון בעניינו של המבקש ועל עריכת תסקיר משלים.

ביום 19.6.2012, הוגש תסקיר משלים נוסף בעניינו של המבקש, בו ציין שירות המבחן, כי חרף הצהרותיו, לא הגיע המבקש לכמחצית ממפגשי הטיפול אליהם הוזמן, ומסר רק כמחצית מבדיקות השתן, אותן הוא נדרש לתת. על-יסוד האמור לעיל, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית נוספת בנוגע למבקש, והמליץ על עונש של 200 שעות שירות לתועלת הציבור, לצד עונש מאסר מותנה.

5. ביום 26.7.2012, גזר בית-משפט השלום את עונשו של המבקש. בפתח גזר דינו, התייחס בית-המשפט, באריכות, לאמור בתסקירי המבחן, אשר הוגשו בעניינו של המבקש, תוך שהדגיש את הקשיים שהפגין המבקש, פעם אחר פעם, להתמיד בקשריו עם שירות המבחן, ולהשתלב בהליכים טיפוליים שאליהם הופנה. בהמשך, לאחר שעמד על טענות הצדדים, פנה בית-המשפט לקביעת מתחם העונש ההולם בכל אחת ואחת מן העבירות שבהן הורשע המבקש, וזאת בהתאם להוראת סעיף 40 יג(ב) לחוק העונשין, אשר הוסף במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין (להלן: תיקון 113). בהקשר זה, ציין בית-המשפט כי אמנם, הכרעת הדין בעניינו של המבקש ניתנה עוד בטרם נכנס תיקון 113 לתוקפו, אולם "[...] רוחו של התיקון שורה גם על עניינם של נאשמים אשר טרם נגזר דינם ואשר התיקון איננו חל על עניינם באופן ישיר".

בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, התייחס בית-משפט השלום, בין היתר, למספרן הרב של עבירות הרכוש וההתפרצות שבהן הורשע המבקש, לחומרת מעשיו, ולפגיעות הכלכליות והנפשיות שמסבות עבירות אלה לקורבנותיהן. בהקשר זה, ציין בית-המשפט כי "לפגיעה זו ברכוש נלווית הפגיעה הקשה בתחושת הביטחון האישי לאור העובדה כי עברייני רכוש חודרים לפרטיותו של הנפגע תוך חדירה לביתו מבצרו [ו]חומסים את רכושו [...], תחושות אשר לא בנקל ניתן להתגבר עליהן".

בהמשך, קבע בית-המשפט כי חרף החשיבות הרבה בשיקומו של המבקש, אין להתעלם מכך שהלה לא השכיל לנצל את ההזדמנויות הרבות שניתנו לו לקחת חלק בהליך טיפולי, עד שנדמה היה, כי "בית המשפט ושירות המבחן חפצו בשיקומו של [המבקש] יותר [מהמבקש] עצמו". בנסיבות אלה, כך נקבע, יש להעדיף את "האפיק העונשי", על פני שיקולי השיקום של המבקש.

בצד השיקולים לקולא, שקל בית-משפט השלום, את גילו הצעיר של המבקש, את הודייתו המוקדמת במיוחס לו בכתבי האישום, את העובדה כי מעולם לא ריצה עונש מאסר, ואת המשבר האישי שחוזה בעת שביצע את חלקן הארי של העבירות שיוחסו לו בכתבי האישום.

על-יסוד האמור לעיל, גזר בית-משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: בגין הרשעתו בחמשת האישומים שבכתב האישום העיקרי, גזר בית-המשפט על המבקש עונש של 44 חודשי מאסר בפועל, חלקם בחופף וחלקם במצטבר, באופן שהוא ירצה 24 חודשי מאסר בפועל. בגין הרשעתו בכתב האישום השני, גזר בית-המשפט על המבקש עונש של 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל, ובגין הרשעתו בכתב האישום השלישי גזר בית-המשפט על המבקש עונש של 5 חודשי מאסר נוספים לריצוי בפועל. בית-המשפט קבע, כי עונשי המאסר, אשר הושתו על המבקש בגין כתבי אישום אלה, ירוצו חלקם בחופף וחלקם במצטבר לעונש המאסר שהושת על המבקש בגין הרשעתו בכתב האישום העיקרי, ובסך הכל הושתו על המבקש 38 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

בנוסף, השית בית-משפט השלום על המבקש 4 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור, במשך שלוש שנים, כל עבירת רכוש מסוג עוון, פרט לעבירות של החזקת רכוש חשוד כגנוב ומשיכת שיקים ללא כיסוי; ו-12 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור, במשך שלוש שנים, כל עבירת רכוש מסוג פשע. כמו כן, השית בית-משפט השלום על המבקש קנס בסכום של 2,000 ₪, או 14 ימי מאסר תחתיו, וחייבו בתשלום פיצוי בסכום 1,000 ₪, לכל אחד מן המתלוננים. הערעור לבית המשפט המחוזי

6. ביום 9.9.2012, ערער המבקש, על גזר דינו של בית-משפט השלום לבית-המשפט המחוזי בבאר-שבע. בערעורו טען המבקש, כי הערכאה הדיונית חרגה מסמכותה, כאשר בחרה להשתית את עונשו על עקרונותיו של תיקון 113, וזאת חרף העובדה שתיקון 113 אינו חל בעניינו, כאמור. בהמשך טען המבקש, כי שגתה הערכאה הדיונית משגזרה עליו עונש החורג במובהק מהמלצת שירות המבחן, מבלי שנתנה די משקל לנסיבותיו האישיות, ולעובדה כי זהו מאסרו הראשון, והעדיפה את אינטרס הציבור על פני שיקומו של המבקש.
7. ביום 9.1.2013, דן בית המשפט המחוזי בערעורו של המבקש, וקבע, כי "המדובר באינטנסיביות פלילית, כמעט בלתי פוסקת, שהמערער אחז בה שוב ושוב בפריצה לדירות, בגניבת רכוש ובהסגת גבול. אין ספק כי אילו הייתה נבחנת כל אחת מן העבירות לכשעצמה, כי אז הענישה המצטברת בגין ריבוי העבירות, היתה חמורה בהרבה מזו שהטיל בית משפט השלום". בהמשך לכך, קבע בית-המשפט, כי העונש אשר הושת על המבקש מעיד על איזון ראוי (ואף מעט מקל), בין השיקולים השונים, כפי שנקבעו בתיקון 113.
- על-יסוד האמור לעיל, דחה בית-המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש.
- הבקשה
8. ביום 10.2.2013, הגיש המבקש בקשת רשות ערעור, לבית-משפט זה, הנסמכת על שני טעמים עיקריים. ראשית, נטען, שגו הערכאות הקודמות משלא נתנו די משקל למכלול הנסיבות המקלות הפועלות לטובת המבקש, לרבות גילו הצעיר והעובדה כי זהו מאסרו הראשון, וזנחו את צורכי שיקומו של המבקש, לטובת שיקולים של גמול והרתעה, שאינם ראויים בנסיבות העניין. באופן זה, כך נטען, קמה למבקש עילה לדיון ב"גלגול שלישי", מטעמי צדק. שנית, טען המבקש, כי עניינו מעלה שאלה בעלת חשיבות משפטית רחבת היקף, בנוגע להשפעת תיקון 113 על סמכותו של בית-המשפט לחרוג "באופן קיצוני" מהמלצות שירות המבחן.
- דיון והכרעה
9. למקרא האמור בבקשת רשות הערעור, נחה דעתי כי עניינו של המבקש אינו מקים עילה לדיון "בגלגול שלישי", בפני בית-משפט זה, וזאת מן הטעמים כפי שיפורטו להלן.
10. בית-משפט זה פסק, לא אחת, כי לא בנקל תתקבל בקשת רשות ערעור, היות שזו שמורה אך לאותם מקרים מיוחדים המעלים שאלה משפטית נכבדה, החורגת מעניינם של הצדדים לבקשה, וכן במקרים מיוחדים ונדירים, המגלים אי-צדק או חשש מפני עיוות-דין (ראו, רע"פ 861/13 פנאדקה נ' מדינת ישראל (6.2.2013); רע"פ 757/13 סייגבר נ' מדינת ישראל (24.1.2013); רע"פ 216/13 זלוב נ' מדינת ישראל (14.1.2013)). תנאים אלו אינם מתקיימים בנדון דידן.

ראשית, אין בידי לקבל את טענות המבקש, כי נסיבותיו האישיות מקימות עילה למתן רשות ערעור מטעמי צדק. המבקש הורשע, על יסוד הודאתו, בביצוע סדרה ארוכה של עבירות התפרצות, גניבה והסגת גבול, וחרף הזדמנויות חוזרות ונשנות שניתנו לו, בחר הוא, פעם אחר פעם, שלא לשתף פעולה, באופן משיביע רצון, עם שירות המבחן. יתירה מזאת, למקרא האמור בתסקירי המבחן, עולה, כי לא זו בלבד שהמבקש לא קיבל אחריות מלאה וכנה על מעשיו ולא הכיר בסיכון הנשקף הימנו, אלא שהוא ציין, בפה מלא, כי המוטיבציה העיקרית אשר הביאה אותו לקחת חלק בהליך הטיפול, נבעה מרצונו להשפיע על תוצאות ההליכים המשפטיים אשר התנהלו נגדו. בנסיבות אלה, סבורני, כי המקרה הנדון אינו אחד מאותם מקרים מיוחדים, בהם יעתר בית-משפט זה לבקשת רשות ערעור מטעמי צדק.

כמו כן, עיקר טענותיו של המבקש נסבות סביב חומרת העונש אשר הושת עליו. כפי שנפסק, לא אחת, טענות בדבר חומרת העונש אינן מהוות, כשלעצמן, סיבה מספקת למתן רשות ערעור, אלא במקרים שבהם מדובר בסטייה מהותית ממדיניות הענישה הראויה בעבירות דומות, או במקרים אשר בהם מתגלה טעות מהותית בפסקי הדין של הערכאות הקודמות (ראו, רע"פ 9239/12 אבו עראר נ' מדינת ישראל (2.1.2013); רע"פ 8817/12 אבו גנאם נ' מדינת ישראל (17.12.2012); רע"פ 8192/12 עכאשה נ' מדינת ישראל (20.11.2012)).

לנוכח חומרת העבירות שבהן הורשע המבקש, ומבלי להתעלם מנסיבותיו האישיות הקשות, סבורני, כי העונש אשר הושת על המבקש הולם את אופי העבירות שביצע ואת נסיבות ביצוען. כאמור לעיל, המבקש הורשע, על יסוד הודאתו, בביצוע שלל עבירות התפרצות, גניבה והסגת גבול. עבריינות רכוש סדרתית מעין זו, המבטאת זלזול עמוק בקניינו של האדם, ופוגעת בפרטיותו ובכבודו של הקורבן, מחייבת מענה ענישתי ראוי, אשר יביא לידי ביטוי את הסלידה החברתית ממעשים אלו ויוקיע אותם (רע"פ 6285/12 וקנין נ' מדינת ישראל (29.8.2012)).

יפים, בהקשר זה, דברי השופט ח' מלצר, בע"פ 7453/08 מדינת ישראל נ' אואזנה (31.12.2008), בצינון כי: "פריצה לביתו של אדם, טומנת בחובה לעיתים קרובות לא רק נזק כלכלי רב, אלא גם צער ועוגמת נפש הנגרמים לקרבתו של עבירות אלה. הנה כי כן, אין מדובר בעבירות נגד רכוש גרידא, אלא בעבירות המפרות את פרטיותו של האדם בצורה הגבוהה ביותר. זאת ועוד הגדרת עבירות אלו כ'עבירות רכוש', נותנת תחושה מצמצמת וקונוטציה שגויה - לסובבים, באשר למהות העבירות שהתבצעו, הפוגעות במהות המתמצית באמירה: 'ביתו של האדם' - מבצרו'. ברגע שביתו של אדם נפרץ, תחושת חוסר אונים וחוסר ביטחון ממלאת את ליבו. הנה כי כן, הפריצה אינה רק לבית - מבחינה פיזית, אלא בעיקרה חדירה לתוך התא האישי-משפחתי השמור ביותר של האדם" (שם, בפסקה 8).

אשר על כן, דין הבקשה להידחות, אף מטעם זה. לסיום, לא מצאתי ממש בטענות המבקש בדבר השפעת תיקון 113 על סמכותו של בית-המשפט לחרוג מהמלצות שירות המבחן. כפי שקבעתי במקום אחר, עמדת שירות המבחן, מהווה אחד השיקולים - גם אם מדובר בשיקול נכבד - העומדים בפני בית-המשפט, בבואו לגזור את דינו של נאשם - לעיתים יאמץ בית-המשפט את המלצת שירות המבחן במלואה, לעיתים יאמץ אותה בחלקה ולעיתים ידחה אותה מכל וכל. כל עניין לנסיבותיו הוא, וכל מקרה ייבחן לגופו (רע"פ 7257/12 סנדרוביץ' נ' מדינת ישראל (18.10.2012)), ואין בתיקון 113 לחוק העונשין כדי לשנות מהלכה זו. יפים לעניין זה, דברי השופט ע' ארבל בבש"פ 5309/05 צמח נ' מדינת ישראל (29.6.2005) "[...] יחד עם זאת, ועם כל ההערכה לתסקירי שירות המבחן ולעבודתו המקצועית והחשובה של השירות, מדובר בהמלצה בלבד ובית המשפט עצמאי בהפעלת שיקול דעתו [...]". לא למותר לציין גם כי השיקולים המנחים את שירות המבחן בהמלצתו והשיקולים והאינטרסים שעל בית המשפט לשקול לצורך החלטתו לא בהכרח זהים וחופפים הם" (שם, בפסקה 6).

11. סיכומם של דברים, משלא מצאתי הצדקה לדון בעניינו של המבקש במסגרת הליך שיפוטי נוסף, הנני דוחה את הבקשה למתן רשות ערעור. ניתנה היום, ט' באדר התשע"ג (20.2.2013).